

Eerste evaluatie verdienmodel MDV-1 Immanuël

STICHTING
MASTERPLAN
DUURZAME
VISSERIJ

Masterplan Duurzame Visserij is geselecteerd
in het kader van het Nederlands Operationeel
Programma 'Perspectief voor een duurzame visserij'

Europees Visserijfonds:
Investing in duurzame visserij

Stichting Masterplan Duurzame Visserij
februari 2016

p/a Vlaak 4
8321 RV Urk
Contactpersoon: drs. J.Luchies
T: 0527 – 681641
E: jluchies@mkbadviseurs.nl
www.masterplanduurzamevisserij.nl

Inhoudsopgave

1. SAMENVATTING	3
2. INLEIDING	4
2.2 Geprognosticeerde en gerealiseerde cijfers.....	5
3. VERDIENMODEL: GENORMALISEERDE EXPLOITATIE EN SCENARIO'S	6
3.1.1 Inleiding	6
3.1.2 Genormaliseerde exploitatie bij een 4-daagse visweek.....	6
3.1.3 Genormaliseerde exploitatie incl. TRP bij een 4-daagse visweek.....	6
3.1.4 Genormaliseerde exploitatie incl. TRP bij een 5-daagse visweek.....	6
3.2 Cashflowontwikkelingen en terugverdientijd	7
4. GEVOELIGHEIDSANALYSE EN BENCHMARK MET TRADITIONELE TWINRIG	8
4.1 Gevoeligheidsanalyse met betrekking tot brandstofprijzen	8
4.2 MDV-1 vergeleken met twinriggers.....	8
5. CONCLUSIES.....	10

1. SAMENVATTING

De eerste analyses van de bedrijfseconomische prestaties van de MDV-1, geven aan dat aan de economische verwachtingen wordt voldaan. Na normalisatie van de cijfers wordt voldoende besomd, zeker als rekening wordt gehouden met het feit dat nog weinig gevestigd kon worden met het innovatieve twinrigpuls (TRP)-vistuig. Het brandstofverbruik ligt met 6.700 liter nagenoeg gelijk aan de doelstelling van ca. 6.500 liter per visweek.

De genormaliseerde bruto-cashflow bedraagt ongeveer 485.000 euro en ligt daarmee in lijn met de prognoses die bij de start zijn gemaakt.

De terugverdientijd van de investeringen van € 4,5 mln euro ligt op 9 jaar als de innovatieve TRP-vistechniek niet wettelijk mogelijk wordt gemaakt. Dat staat nu nog ter discussie. Wordt dit wel mogelijk gemaakt, dan is de terugverdientijd 8 jaar. De MDV-1 heeft met een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken de mogelijkheid gekregen de innovatieve TRP-vistuigen te testen.

2. INLEIDING

In 2009 werd als doelstelling voor het MDV geformuleerd¹ dat een economisch en ecologisch duurzaam verdienmodel moest worden ontwikkeld. In deze rapportage wordt ingegaan op de economische verdienmodel van het pilotschip MDV-1, Immanuël.

2.1 Vertrekpunten

Voor het verdienmodel zijn de belangrijkste resultaatbepalende factoren de besomming (opbrengsten), brandstof en deellonen (kosten). De brandstof en -bemanningkosten maakten rond 2009 (start MDV-denken) ca. 60% uit van de totale kosten. De meest recente LEI-cijfers uit 2013 (bron: www.agrimatie.nl) laten zien dat deze verhoudingen gelijk zijn gebleven.

De bemanningkosten worden grotendeels bepaald door per bemanningslid een percentage te nemen van de zogenaamde verrekenbare besomming. De verrekenbare besomming op haar beurt wordt grotendeels bepaald door de brandstofkosten af te trekken van de besomming. Het brandstofverbruik en de brandstofkosten zijn daarmee een sleutel in het bestaande verdienmodel (zie figuur 1).

Figuur 1: Opbouw belangrijkste resultaatbepalende factoren

Besomming
Overige opbrengsten
Totaal opbrengsten
Motorbrandstoffen
Afleverkosten
Huur quotum
Verrekenbare besomming

In 2009 werd gemiddeld 1,3 miljoen liter brandstof per jaar (45 visweken) door een referentiekotter gebruikt. De doelstelling van de MDV-1 was ca. 300.000 liter op jaarbasis te gebruiken, of bijna 6.700 liter per visweek van 100 uur.

¹ Zie Masterplan Duurzame Visserij, Haalbaarheidsonderzoek 2^e fase, LEI en Flynth, 2010

2.2 Geprognosticeerde en gerealiseerde cijfers

De prognosecijfers van de MDV-1 zijn gebaseerd op cijfers uit begin 2014. In de eerste kolom van tabel 1 zijn deze cijfers weergegeven voor de belangrijkste posten. In de tweede staan de cijfers zoals die zijn gerealiseerd vanaf week 26 van het afgelopen jaar bij het in de vaart nemen van de MDV-1.

Tabel 1: Vergelijk prognose uitgangspunten en gerealiseerde cijfers

	Uitgangspunten prognose	Gerealiseerde cijfers
Investing schip en vistuig (€)	4.300.000	4.500.000
Scholprijs: € per kg	1,15	1,69
Tongprijs: € per kg	8,00	11,00
Kilo's tong per week*	1.500	0
Kilo's schol per week	12.000	Ca. 12.000
Brandstofverbruik in liters per week	6.500	6.700
Brandstofprijs (€) per liter	0,70	0,37

In de prognose is uitgegaan van tongvangsten* met de twinrigpulstechniek (TRP). In de praktijk bleek door technische uitdagingen dat het TRP-tuig niet vanaf de start kon worden ingezet. Er moest nog flink worden geïnnoveerd en ontwikkeld. Vanaf half december 2015 was het mogelijk effectief te vissen met de TRP-techniek. Daardoor is de geprognosticeerde besomming (zie tabel 2; kolom 1 en 2) niet helemaal gerealiseerd. Dit is deels weer gecompenseerd door de hogere visprijzen. Met de ervaringen van de TRP-vangsten in de laatste weken van december, lijkt het mogelijk om in het betreffende seizoen naar schatting 1.000 kg marktwaardige tong per 4-daagse visweek te vangen. Dan zal het gemiddelde brandstofverbruik per week waarschijnlijk ook dalen tot de geprognosticeerde 6.500 liter per week.

3. VERDIENMODEL: GENORMALISEERDE EXPLOITATIE EN SCENARIO'S

3.1.1 Inleiding

Op basis van de gerealiseerde cijfers vanaf week 26 (2015) is een genormaliseerde exploitatie voor de MDV-1 opgesteld, zoals weergegeven in kolom 2 van tabel 2. Voor een vergelijking zijn in kolom 1 de prognosecijfers weergegeven. In kolom 3 is een scenario weergegeven wanneer daadwerkelijk tong met het TRP-tuig gevangen wordt. De voorgaande scenario's gaan uit van een 4-daagse visweek. Kolom 4 gaat uit van een scenario (incl. TRP), van 5 visdagen per week.

Tabel 2: Exploitatieprognose, genormaliseerde exploitatie en exploitatiescenario's MDV-1 op jaarbasis

	1	2	3	4
	Basis: Prognose- scenario bij 4-daagse visweek	Genorma- liseerde exploitatie excl. TRP bij 4-daagse visweek	Genorma- liseerde exploitatie incl. TRP bij 4-daagse visweek	Genorma- liseerde exploitatie incl. TRP bij 5-daagse visweek
Besomming	1.475.500	1.283.263	1.408.263	1.760.329
Motorbrandstoffen	208.625	125.566	106.981	133.726
Visserijresultaat	673.437	585.032	687.682	876.930

3.1.2 Genormaliseerde exploitatie bij een 4-daagse visweek

In de genormaliseerde situatie (tabel 2, kolom 2) wordt een lager visserijresultaat weergegeven dan geprognosticeerd. De cashflow is bij benadering echter gelijk, zoals blijkt uit tabel 3 (hierna weergegeven). Hieruit kan de conclusie getrokken worden dat het beoogde verdienmodel van de MDV-1 naar wens functioneert.

Bij de normalisatie (kolom 2) is grotendeels gecorrigeerd voor de effecten van vangstverlet als gevolg van innovaties (onder andere: omschakelen bij niet functioneren van de TRP-modules, vervroegd naar de haven om de onvolkomenheden bij innovatiepijlers te herstellen, dokweek of voor kennisdeling). Uit de genormaliseerde cijfers blijkt dat nagenoeg zonder tongvangst een besomming van bijna 1,3 miljoen euro gerealiseerd wordt.

3.1.3 Genormaliseerde exploitatie incl. TRP bij een 4-daagse visweek

In het exploitatiescenario inclusief TRP (tabel 2, kolom 3) is de besomming hoger dan in het vorige scenario. Daarbij is rekening gehouden met tongvangst in het betreffende seizoen, en verminderde scholvangsten in hetzelfde tongseizoen. De brandstofkosten dalen vanwege de TRP-techniek. Dat vraagt minder brandstof per week. Het visserijresultaat stijgt naar 687.700 euro.

3.1.4 Genormaliseerde exploitatie incl. TRP bij een 5-daagse visweek

De ondernemer kan ook kiezen voor 5-dagen vissen per week. In dat geval zal het resultaat stijgen naar afgerond 300.000 euro op jaarbasis. Daarbij is rekening gehouden met extra brandstofkosten, deellonen en netwerkken.

3.2 Cashflowontwikkelingen en terugverdientijd

Minstens zo belangrijk als het visserijresultaat is de ontwikkeling van de cashflow. In tabel 3 is de bruto-cashflowontwikkeling per scenario weergegeven. Uit deze tabel is af te lezen dat de genormaliseerde cashflow in kolom 3 overeenkomt met de geprognosticeerde cashflow. Voor de cijfers in deze kolom zijn dezelfde uitgangspunten als in de prognose gebruikt. Kortom: er wordt voldaan aan de verwachtingen. De terugverdientijd bij een investering van 4,5 miljoen euro is hiermee te bepalen op 9 jaar als er geen wettelijke mogelijkheden zijn om met TRP te vissen. De terugverdientijd kan op 8 jaar uitkomen als het wettelijk mogelijk wordt wel met TRP te gaan vissen. De terugverdientijd kan worden teruggebracht naar 6 jaar als wordt besloten 5 dagen per week te gaan vissen met TRP.

Tabel 3: Cashflow ontwikkeling en terugverdientijd op jaarbasis

	1	2	3	4
	Basis: Prognose- scenario bij 4-daagse visweek	Genorma- liseerde exploitatie excl. TRP bij 4-daagse visweek	Genorma- liseerde exploitatie incl. TRP bij 4-daagse visweek	Genorma- liseerde exploitatie incl. TRP bij 5-daagse visweek
Cashflow	501.670	485.357	567.074	746.322
Terugverdientijd in jaren	9	9	8	6

4. GEVOELIGHEIDSANALYSE EN BENCHMARK MET TRADITIONELE TWINRIG

4.1 Gevoeligheidsanalyse met betrekking tot brandstofprijzen

Prijsontwikkelingen van motorbrandstoffen hebben veel invloed op het resultaat van visserijbedrijven. Dat effect wordt bij de MDV-1 sterk gedempt in vergelijking met traditionele schepen door het fors lagere brandstofverbruik, zoals in tabel 4 is uitgewerkt.

Tabel 4: Brandstofkosten per week bij verschillende literprijzen

Literprijs		€ 0,40	€ 0,50	€ 0,60	€ 0,70
	Liters per week	Brandstofkosten		Per week	
Was	28.000	€ 11.200	€ 14.000	€ 16.800	€ 19.600
MDV	7.000	€ 2.800	€ 3.500	€ 4.200	€ 4.900
Verschil per week		€ 8.400	€ 10.500	€ 12.600	€ 14.700

4.2 MDV-1 vergeleken met twinriggers

In het derde kwartaal 2015 is door de MDV-1 gevist met twinrigtuig. Op basis hiervan is het mogelijk een vergelijking te maken met andere twinriggers. De cijfers moeten met de nodige voorzichtigheid geanalyseerd worden, vanwege de beperkte periode en een beperkt aantal schepen op basis waarvan de gemiddelde twinrigcijfers zijn berekend. De cijfers zijn dus richtinggevend. In tabel 5 is dat weergegeven voor de belangrijkste posten.

Tabel 5: Richtinggevende vergelijking MDV-1 en gemiddelde cijfers twinriggers voor 3^e kwartaal 2015

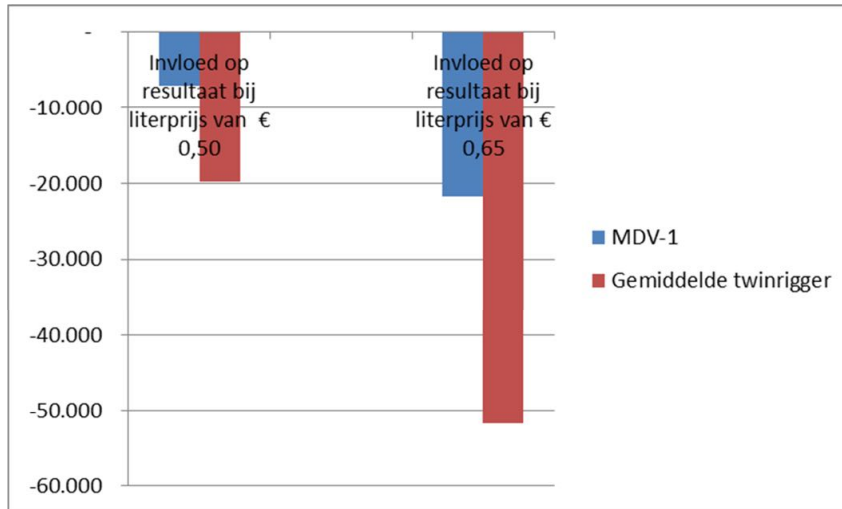
	MDV-1	Gemiddelde cijfers twinrigkotter
Besomming	386.147	462.421
Motorbrandstoffen	41.460	86.729
Visserijresultaat	183.740	119.761

Opvallend is dat bij een lagere besomming van de MDV-1 een hoger visserijresultaat wordt gerealiseerd. Dat wordt grotendeels bepaald door het verschil in de kosten voor motorbrandstoffen door het lagere verbruik (grotendeels 6.700 liter versus 15.000 liter per week). Daarnaast spelen lagere onderhoudskosten een rol vanwege de leeftijd van de schepen.

Ook wordt duidelijk dat door het verschil in brandstofverbruik bij stijgende brandstofkosten het effect op het visserijresultaat bij de MDV-1 lager is dan bij de huidige gemiddelde twinrigkotter.

Dit is in grafiek 1 weergegeven voor respectievelijk 0,50 euro en 0,65 euro per liter. De basis was 0,40 euro per liter. Op de verticale as is resultaatontwikkeling in euro weergegeven ten opzichte van het resultaat bij 0,40 euro per liter. Op de horizontale as is het scenario bij respectievelijk 0,50 cent en 0,60 cent per liter weergegeven.

Grafiek 1: Effect prijsstijging brandstofkosten op visserijresultaat
(basis: per kwartaal en 0,40 euro per liter)

5. CONCLUSIES

Met deze eerste verkenning van de resultaten van de MDV-1 is aangetoond dat het beoogde verdienmodel wordt gerealiseerd. De behaalde besommingen liggen na normalisatie in lijn met de prognoses, net als de visserijresultaten. De cashflowprognoses worden eveneens gerealiseerd. Terugverdiertijden van korter dan 10 jaar lijken mogelijk.

In de analyse van de effecten van prijsontwikkelingen van brandstofkosten op het resultaat, is aangetoond dat het prijsrisico voor brandstoffen sterk worden gedempt.

In 2016 zal verder ervaring worden opgedaan met de TRP-vistechniek, waarvan de eerste resultaten veelbelovend zijn. Daarmee worden de verwachtingen over de te halen besomming reëler.

De eerste projectresultaten voldoen aan de (bedrijfs)economische verwachtingen, waarmee het beoogde verdienmodel ruimte biedt om verdere investeringen in nieuwe duurzame schepen mogelijk te maken.